

KORT OM DBC

DBC driver og udvikler den bibliografiske og it-mæssige infrastruktur til bibliotekerne i Danmark.

Det gør vi blandt andet ved at:

- udfærdige den danske nationalbibliografi, der er en fortegnelse over bøger, film, musik, internetdokumenter m.m., der udkommer i Danmark,
- udarbejde en bibliotekskatalogisering, hvor materialer af særlig relevans for de kommunale biblioteker forsynes med yderligere registrering af data, målrettet brugen i bibliotekerne,
- drive og udvikle de danske bibliotekers fælles base, Danbib, der blandt andet understøtter det fælles lånesamarbejde mellem bibliotekerne,
- drive og videreudvikle bibliotek.dk, der er borgernes fælles indgang til alle danske udgivelser og til de danske bibliotekers samlinger og digitale ressourcer, og hvor man kan søge og bestille materialer fra alle landets biblioteker,
- drive og udvikle den nationale databrønd og et stort antal webservices, der er rygraden i biblioteksinfrastrukturen, blandt andet i Danskernes Digitale Bibliotek,
- drive og udvikle artikeltjenesterne Faktalink og Forfatterweb og filmtjenesten Filmstriben,
- producere lektørudtalelser/materialevurderinger til brug for bibliotekernes materialeanskaffelse og formidling.

DBC er et aktieselskab ejet af KL (61,5 %) og staten (38,5 %).

DBC'S ÅRSBERETNING 2016
Marts 2017

Udgivet af
DBC as
Tempovej 7-11
2750 Ballerup
Tlf. 44 86 77 77
dbc@dbc.dk
CVR 15149043

Design BGRAPHIC
Foto Poul Bergstrøm Hansen (s. 5, 10, 14, 15, 17)
Claus Frisenberg Povlsen (s. 7)
Lone Rasmussen (s. 11)
Scanpix (s. 8)
Camilla Bødker Thomsen (s. 16)

INDHOLD

DBC i 2016	4
Bibliografisk udvikling	6
It-udvikling	9
Produkter	12
Brugerdrevet innovation	15
Dialog	16
Corporate Social Responsibility (CSR).....	19
Økonomiske nøgletal.....	20
Statistik på kerneområder	22

DBC I 2016

I 2016 har DBC især haft fokus på at optimere processer, der gør det muligt at sætte priserne ned til gavn for bibliotekerne, og at arbejde metodisk med innovation for at udvikle og nyudvikle produkter.

PRISREDUKTION OG UDFASNING AF PRODUKTER

DBC er og skal være meget opmærksom på den økonomiske virkelighed, bibliotekerne befinder sig i, og vi forsøger gennem strategisk fokus på konsolidering, optimering af processer og løbende rationaliseringer at møde bibliotekernes behov.

Løbende optimering af arbejdsprocesserne gør, at DBC for tredje år i træk har kunnet præstere prisnedsættelser. I 2016 er det således besluttet at sænke prisen på bibliotekskatalogiseringen. Kommunernes betaling sættes ned med 5 % i forhold til 2016, ligesom vi undlader at følge KL's anbefaling til prisfremskrivning på 2 % – i alt en prisreduktion på 7 %.

I det nye fælles bibliotekssystem for folke- og skolebibliotekerne bygger cirka en tredjedel af den samlede løsning på DBC's nationale databrønd og genbrug af de nationale services. Fælles Bibliotekssystem og den konsolidering i bibliotekssektoren, det er udtryk for, har dels betydet en besparelse i de enkelte kommuner og dels, at DBC udfaser en række produkter svarende til en besparelse for kommunerne på cirka 3 mio. kr.

Alt i alt betyder de gennemførte prisnedsættelser og produktudfasninger en årlig besparelse på 12,2 mio. kr. for kommunerne i 2017.

STRATEGI

Som noget nyt er vi i slutningen af 2016 begyndt på arbejdet med at skabe et strategisk beredskab. Fokus for den strategiske tænkning er bibliotekerne og deres udfordringer, og beredskabet skal derfor i 2017 videreudvikles i samskabelse med ejerne, bibliotekerne og andre interessenter.

INNOVATION

DBC's vigtigste mission er at være med til at udvikle biblioteksvæsenet, så det til enhver tid modsvarer brugernes behov for oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet.

For at give vores bidrag til, at bibliotekernes ydelser i det digitale rum fremover bliver lige så vellykkede som bibliotekernes fysiske møde med brugerne, bevilgede DBC's bestyrelse i 2016 ressourcer til et innovationsprogram.

Programmet har taget afsæt i en undersøgelse af brugeres digitale adfærd og behov, og vi ønsker nu at stille den opnåede viden samt ideer til koncepter til rådighed for fællesskabet ved at indgå partnerskaber med biblioteker og andre om innovation, der kan understøtte borgerne med digitale produkter og tjenester, der kan øge bibliotekernes synlighed, gennemslagskraft og relevans ikke mindst for de målgrupper, hvor det digitale informations- og kulturforbrug udgør den væsentligste vej til interaktion med bibliotekerne.

Et ad hoc-kor af nuværende og tidligere medarbejdere var med til at sige farvel til administrerende direktør Mogens Brabrand Jensen, der gik på pension. Det skete på dagen for såvel hans eget som DBC's 25 års jubilæum. Som efterfølger er den hidtidige markeds- og produkt direktør Heddi Mortensen konstitueret som administrerende direktør for DBC.

BIBLIOGRAFISK UDVIKLING

Stadig flere kommuner er i løbet af året gået i drift på Fælles Bibliotekssystem og genbruger dermed DBC's bibliografiske poster. Også internationalt set har 2016 været et vigtigt år for genbrug af og samarbejde om data, idet der er truffet beslutning om at gå over til katalogiseringsreglerne RDA.

TÆTTERE SAMARBEJDE OM BIBLIOGRAFISKE DATA

I 2016 er metadata fra en lang række folke- og skolebiblioteker lagt ind i databrønden som led i deres overgang til Fælles Bibliotekssystem (FBS). Ved årsskiftet 2016/2017 var 44 kommuner i drift på FBS og deler dermed fysisk poster med DBC.

BIBLIOTEKSKATALOGISERING

I takt med, at DDB indgår licensaftaler på vegne af bibliotekerne, øges behovet for metadata i den nationale databrønd til at understøtte det digitale bibliotek. For bibliotekskatalogiseringen har det betydet en ændring fra alene at omfatte katalogiseringsaktiviteter til også at omfatte indsamling og bearbejdning af metadata til fx licenserede digitale ressourcer. I 2016 lagde DBC metadata til 11 nye digitale ressourcer ind i databrønden.

NYE DIGITALE RESSOURCER I DATABRØNDEN I 2016

Access Science – mere end 8.500 naturvidenskabelige fuldttekstartikler skrevet af Nobelprismodtagere m.fl.

Biography in Context – mere end 600.000 biografier på flere end 500.000 personer.

Bisnode – informationer om mere end 800.000 virksomheder; bl.a. historik, ledelse og regnskabstal.

Current Biography Illustrated – mere end 30.000 biografier og nekrologer om over 20.000 personer siden 1940.

Erhvervsfilosofi – aktuelle artikler om bl.a. virksomheders sociale ansvar, grøn omstilling, ledelsesetik og værdier.

Global Issues in Context – 200 landeprofiler og 320 emneportaler, som belyser nutidige begivenheder og internationale spørgsmål.

Literature Resource in Context – mere end 160.000 tekster forfatteres liv og værker.

Mango Languages – sprogkurser på mere end 60 forskellige sprog, med fokus på både ordforråd, udtale, grammatik og kultur.

Oxford Art Online – over 45.000 artikler og næsten 7.000 søgbare billeder af kunst fra hele verden.

SMSpress – ca. 80 sms-noveller, skrevet specifikt til mobil-mediet.

Student Resources in Context – artikler om bl.a. historie, litteratur og naturvidenskab.

Bibliotekskatalogiseringen omfatter meget andet end registrering. Blandt andet bearbejder DBC metadata fra en række af de digitale kilder, bibliotekerne gennem DDB-samarbejdet har licenser til, og lægger dem i databrønden. I 2016 drejer det sig om 11 kilder.

Brætspil er blevet efterspurgt materiale til udlån på mange biblioteker, og derfor bliver et udvalg af dem nu registreret til bibliotekskatalogiseringen.

Vi har i 2016 introduceret præaccessionsposter. Det er poster, der ud fra datasamarbejdet med Publizon-plattformen genereres automatisk for titler, der er på vej. Det giver bibliotekerne mulighed for at se udgivelser på vej og agere i forhold til nye udgivelser på et tidligere tidspunkt.

På opfordring fra bibliotekerne er DBC i 2016 begyndt løbende at registrere et udvalg af brætspil.

NATIONALBIBLIOGRAFIEN

Fra 2015 til 2016 steg antallet af registrerede ebøger med over 50 %. Det skyldes i vid udstrækning digitalisering af bagkataloger, som hermed udfordrer de økonomiske rammer for nationalbibliografien. DBC har udarbejdet et forslag til, hvordan der kan dannes automatiske registreringer for digitale udgivelser af ældre bøger. Forslaget har fået tilslutning fra Bibliografisk Råd, og Slots- og Kulturstyrelsen har givet tilskud til udviklingen af løsningen, som sker primo 2017.

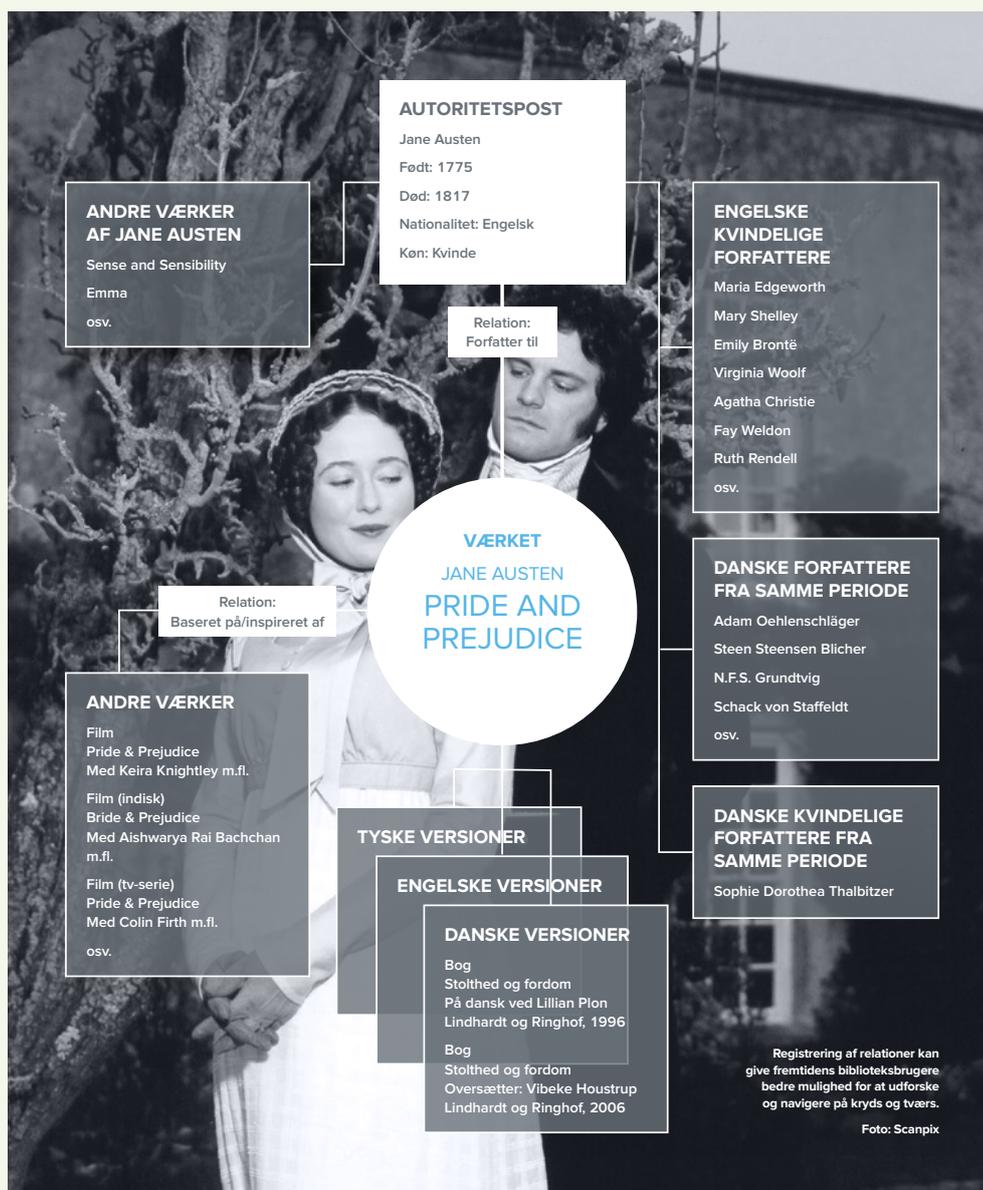
Blandt andet som følge af ovenstående er der i 2016 endvidere med Slots- og Kulturstyrelsen aftalt justerin-

ger af optagelseskriterierne til Dansk Bogfortegnelse, således at en række digitaliseringer fremover udelades af den løbende nationalbibliografi og i stedet omfattes af ovenstående løsning.

NYE KATALOGISERINGSREGLER

Slots- og Kulturstyrelsen besluttede i 2016, at Danmark skal overgå til de internationale katalogiseringsregler RDA (Resource Description and Access). DBC var bidragsyder til beslutningsgrundlaget. Endvidere har DBC efter beslutningen bidraget til en række arbejdsgrupper, der skal forberede overgangen til de nye regler, ligesom DBC som en konsulentopgave for Slots- og Kulturstyrelsen har arbejdet med et oplæg til en dansk RDA-profil, dvs. fortolkning af reglerne. Dette arbejde afsluttes i 2017.

Centralt for overgangen til RDA er realiseringen af en national strategi for autoritetsdata. Den nationale infrastruktur vil få en ny datamodel, der inspireret af linked data-principper arbejder med autoritetsdata på en ny måde, ligesom der vil blive etableret en national database for autoritetsdata. DBC har i 2016 bidraget til analysearbejdet i relation hertil.

De nye internationale katalogiseringsregler RDA, som Danmark tager i brug fra 2018 og frem, er nødvendige for, at Danmark fortsat kan genbruge og samarbejde med udlandet om data. Reglerne bygger på registrering af relationer mellem dataentiteter og vil kunne blive grundlag for at formidle sammenhænge mellem bibliotekernes materialer.

INTERNATIONALT ENGAGEMENT

I 2016 er regelmæssig dataudveksling med VIAF (Virtual International Authority File) på basis af autoritetsdata fra nationalbibliografien gået i drift. Det betyder blandt andet, at de nationalbibliografiske forfatternavne får tilføjet nationalitet og ISNI (International Standard Name Identifier). ISNI er en vigtig nøgle til at kunne give adgang til yderligere information om en forfatter.

DBC har i 2016 varetager sekretærposten i katalogiseringssektionen af IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Endvidere er vi aktive i det europæiske RDA-fællesskab EURIG, hvor DBC er med i Editorial Committee, der reviewer alle forslag til videreudvikling af RDA.

IT-UDVIKLING

Migreringen af Danbib til serviceorienteret arkitektur og videreudvikling af de nationale services, så de understøtter Fælles Bibliotekssystem, har udgjort en væsentlig del af udviklingen i 2016. Desuden har vi udviklet en platform, som gør det lettere at bygge apps og tynde mobilvenlige biblioteksgrænseflader, og skabt det tekniske grundlag for fælles login på tværs af bibliotekstjenester.

SAMARBEJDE MED DDB

DDB og DBC udarbejder i fællesskab planen over udviklingen af den nationale biblioteksinfrastruktur for det kommende år. I 2016 blev det besluttet fremover at skubbe processen i forhold til tidligere. For planen for 2017 (Releaseplan 2017) betød det, at den først skulle behandles i sidste halvdel af 2016. Dette har været en fordel i forhold til planlægning, beskrivelser mv.

Det blev desuden besluttet at arbejde med et overordnet hovedprojekt indeholdende en række delprojekter inden for hvert fokusområde, og selve estimeringen foretages først i forbindelse med en indledende analysefase for hvert projekt. Dette forventes at gøre selve estimatet væsentligt mere præcist end tidligere.

Processen med gennemførelse af projekter og den løbende rapportering i forbindelse med Releaseplan 2016 har fundet en passende form og har gennem året fungeret tilfredsstillende. Afvigelser er i forhold til foregående år reduceret betydeligt.

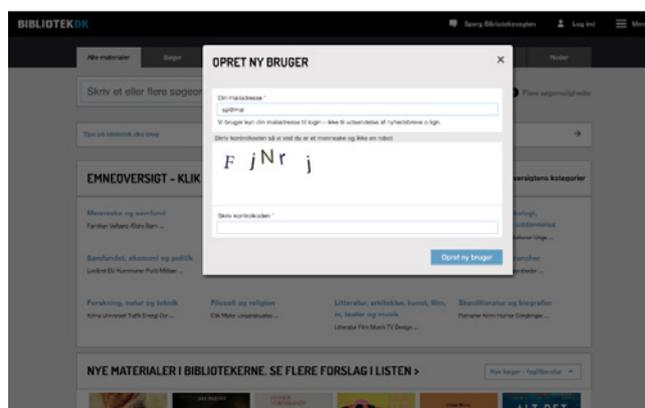
BIBLIOTEK.DK

I efteråret 2016 blev den årlige brugerundersøgelse af bibliotek.dk gennemført. Tilfredsheden er høj: 87 % af respondenterne vurderer bibliotek.dk som god eller meget god. Desuden blev der spurgt til respondenternes brug af aktuelle funktioner og holdninger til nye muligheder, fx personaliserede forslag på baggrund af interesser m.m.

Vi foretager løbende tilpasninger i grænsefladen på baggrund af brugernes tilbagemeldinger. I 2016 har vi blandt andet justeret de filtre, man kan indsnævre søgeresultaterne med, og forbedret forsidekarrusellen.

Hvis man er logget ind på bibliotek.dk, kan man nu med det samme se, om ens favoritbibliotek giver onlineadgang til digitale tjenester som fx ebrary-poster.

Der er i øvrigt gennemført et analysearbejde i forbindelse med søgemaskineoptimering. Målet er at få placeret bibliotek.dk og andre biblioteksgrænseflader højt i Google-søgninger.

I 2016 har vi fået produceret seks små film, som hver for sig beskriver en funktion eller mulighed på bibliotek.dk. Filmene kan findes på bibliotek.dk og YouTube, så alle biblioteker kan hente dem og bruge dem efter behov.

De biblieksprofessionelles grænseflade Netpunkt bliver i løbet af 2017 klar i en serviceorienteret version, der søger i databrønden. En arbejdsgruppe bestående af medarbejdere fra folke-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker rådgiver og bidrager til prioritering af udviklingsønsker.

DANBIB

Migreringen af Danbib har også i 2016 været et hovedtema i udviklingen. Der er løbende udviklet nye nationale services og videreudviklet på eksisterende for at opfylde de behov, som Fælles Bibliotekssystem stiller i samspillet med den nationale infrastruktur.

Den nationale databrønd er ved udgangen af 2016 katalog for omtrent halvdelen af landets folke- og skolebiblioteker, efter at 44 kommuner samt en kommunes skolebiblioteker på dette tidspunkt er i drift på Fælles Bibliotekssystem. Udover – med databrønd og webservices – at være infrastrukturleverandør til den samlede løsning, står DBC for konvertering af bibliografiske data, så lokalkatalogernes poster kan komme i brønden. Vi koordinerer løbende vores udviklings- og konverteringsaktiviteter med systemets bestiller Kombit, it-udviklingsfirmaet Systematic og DDB.

I løbet af året har vi etableret den infrastruktur, der gør det muligt at flytte fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekernes dataflow fra det gamle Danbibs 'posthus' til det nye data ind/ud-system.

For at der kan leveres optimale svartider og hurtigere indeksering af både poster og beholdningsdata ved det stadig større antal brugere, der benytter databrønden, er brøndens søgemaskinelag og indekser blevet

skaleret. Dette har resulteret i en væsentlig hurtigere opdatering af data i brønden fra ca. 5.000 poster i minuttet til 20.000-30.000 poster i minuttet.

Arbejdet med at udvikle en ny Netpunkt-grænseflade er fortsat i 2016, og der foreligger nu en version 0.5, som bibliotekerne har kunnet teste, ligesom nye features løbende gøres tilgængelige. Netpunkt-arbejdsgruppen er undervejs spurgt til råds om ønsker til funktionalitet og specifikt om implementering af enkelte funktioner. Udviklingen fortsætter i det kommende år, og et nyt Netpunkt forventes i drift i tredje kvartal 2017.

ADGANGSPLOTTAM

Vi har i 2016 udviklet en adgangsploTTam, der tilveJbringer det tekniske grundlag for single-sign-on.

Brugere af bibliotekssites, der benytter adgangsploTTamen, vil kunne nøjes med at logge på én gang, også selv om de bevæger sig på tværs af disse sites. PloTTamen har som forudsætning, at bibliotekerne leverer data om lånere og deres tilhørsforhold til tjenesten CULR.

PloTTamen indeholder ikke data, men modtager og sender information om brugere. Der er implementeret fire loginmetoder, som brugeren kan vælge mellem: biblioteks-login, NemLog-in, WAYF og UNI-login.

It-sikkerhed har været højt på dagordenen i 2016. Blandt andet er samarbejdsudvalgets medlemmer gået foran i en intern kampagne i DBC.

DEN ÅBNE PLATFORM

Som en udløber af Mobilsøg-projektet, er der etableret et nyt API, der har fået navnet Den åbne platform. Platformen, der er specielt designet til at understøtte mobile klienter, kommunikerer med en række af de nationale webservices. Den indeholder således basal biblioteksspecifik funktionalitet, så det er lettere – også for udviklere, der ikke har indgående kendskab til biblioteksdomænet – at udvikle apps og mobile webløsninger oven på biblioteksinfrastrukturen.

Der er lagt særlig vægt på kompakte svarformater, hurtige svartider og minimering af datatrafik mellem klient og server. Den første løsning, som benytter sig af dele af Den åbne platform, er børnesitet Biblo, som blev lanceret i forsommeren 2016. (Se mere om Biblo under afsnittet Produkter).

DATABRØNDEN

Databrønden er flyttet fra den software, vi har kørt på siden 2008 (FC-repo), over på en anden arkitektur (corepo). Dette har været på ønskesedlen i længere tid, da det open source-udviklermiljø, som vedligeholdte FC-repo, er sygnet hen. Den nye arkitektur er baseret på den meget anerkendte open source-database PostgreSQL, der anvendes mange steder, også i kommercielle løsninger. Her er et livskraftigt udviklermiljø, hvilket gør det til et godt bud på en langtidsholdbar løsning. Med corepo vil vi desuden bedre kunne skalere til større datamængder og ikke mindst flere transaktioner. Samtidig har vi påbegyndt en udbygning af søgearkitekturen, så der dels kan opnås bedre svartider, dels gøres klar til en mere kontekstbaseret søgning.

IT-SIKKERHED

DBC har i løbet af 2016 vedtaget en ny it-sikkerhedspolitik, som er baseret på den anbefalede standard ISO27001. Vedtagelsen har været fulgt op af interne sikkerhedskampagner såvel som kontrol af sikring mod hacking gennem test udført af sikkerhedsspecialister. I 2017 bliver der opmandet på området, så vi er i stand til at møde krav, der stilles af den persondataforordning, som EU har vedtaget.

PRODUKTER

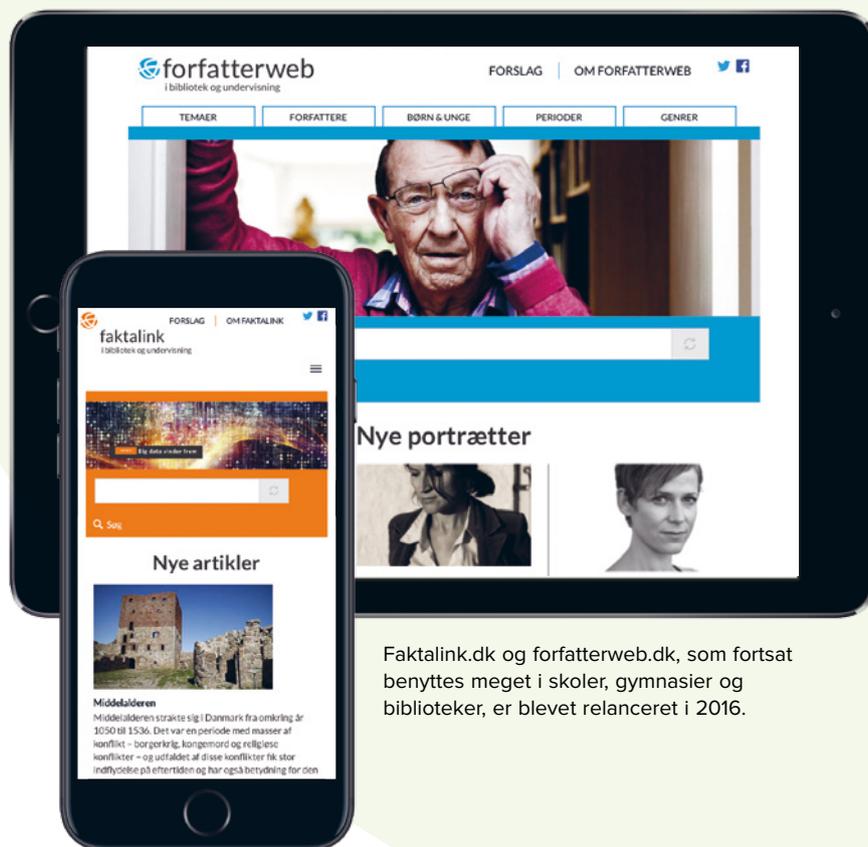
2016 har været et transformationsår for Faktalink, Forfatterweb, Filmstriben og børnesitet Biblo, der alle har fået nye grænseflader – for Biblos vedkommende også med et nyudviklet community. Der er desuden udviklet nye kurser.

FAKTALINK.DK OG FORFATTERWEB.DK

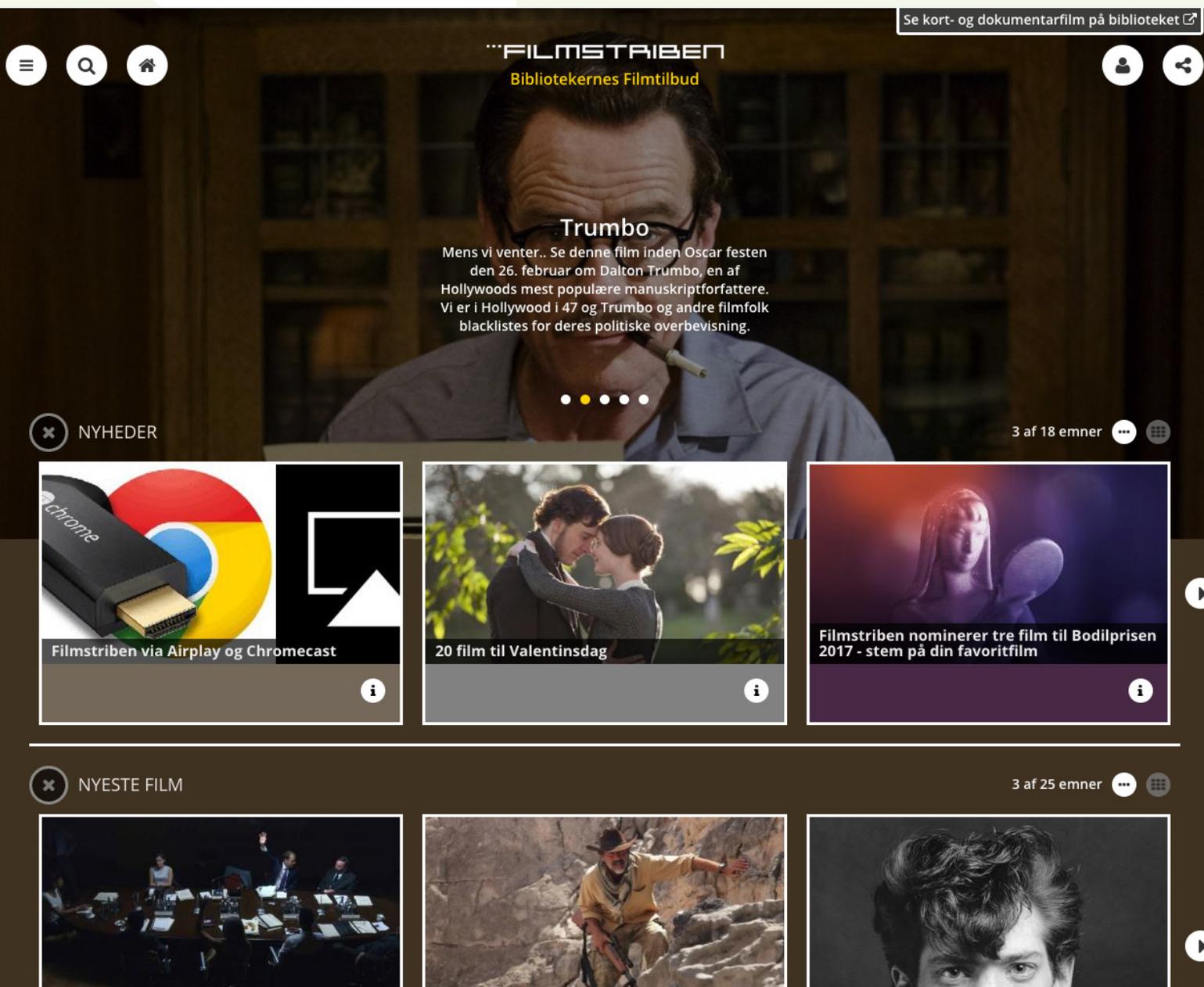
Faktalink og Forfatterweb har i slutningen af 2016 fået nye, responsive grænseflader, som præsenterer indholdet i en mere moderne og overskuelig form med større fokus på visuelle elementer. Begge produkter er samtidig igen blevet forsynet med en smidig adgangskontrol for skoleelever og biblioteksbrugere med baggrund i kundeønsker, blandt andet om statistik.

Faktalink og Forfatterweb benyttes fortsat meget i skoler, gymnasier og biblioteker ved opgaveskrivning

og som inspiration til forfatterskabslæsning. I uge 50 2016 toppede Faktalink for første gang nogensinde bibliotekernes webindeks over netjtjenester som den mest benyttede tjeneste med 82.000 besøgende i den pågældende uge. Faktalink rummer ved årsskiftet 2016/2017 622 artikler og Forfatterweb 988 portrætter. Til de mindre læsestærke er der nu 21 Faktalink light-artikler om emner, som også er relevante i integrationsprocessen for nydanskere.

Faktalink.dk og forfatterweb.dk, som fortsat benyttes meget i skoler, gymnasier og biblioteker, er blevet relanceret i 2016.

Det nye Filmstriben byder blandt andet på større billeder, anbefalinger og mulighed for at lave lister og give stjerner.

FILMSTRIBEN.DK

Bibliotekernes filmtilbud Filmstriben fik i 2016 ny grænseflade som, efter i en periode at have eksisteret som en valgmulighed, erstattede den hidtidige grænseflade på filmstriben.dk i begyndelsen af januar 2017. Den visuelle formidling suppleres af flere nye muligheder for brugerne. Blandt andet kan man oprette en personlig profil og lister og få forslag til film baseret på et DBC-udviklet recommender-system.

Den gamle app til iPad og iPhone, som er downloadet 130.000 gange, er erstattet af en ny, der hedder Filmstriben next.

I forhold til 2015 steg antallet af filmvisninger, hvor biblioteksbrugere logger på hjemmefra med bibliotekspinkode, cirka 13 % til 809.000 streams. Med udgangen af 2016 tilbyder Filmstriben 2.500 udvalgte spille-, kort- og dokumentarfilm.

Filmstriben.dk rummer desuden portalen 'Se film på biblioteket' med 1.630 kort- og dokumentarfilm fra Det Danske Filminstitut, som kan vises ved arrangementer på bibliotekerne.

DBC driver endvidere en del af den tekniske back end til og varetager abonnementsregning og kundesupport for Det Danske Filminstituts tjeneste Filmcentralen, der anvendes i undervisningen.

DBC har udviklet det nye site for børn, Biblo, der erstatter Palles Gavebod, og som indeholder både community og biblioteks-funktionalitet.

BIBLO

Det nye børnesite Biblo afløste i 2016 Pallesgavebod.dk. DBC er fortsat med i konsortiet bag og har foretaget udviklingen af det nye site, der indeholder både community og biblioteks-funktionalitet. Vi står desuden for driften.

Første version blev lanceret i april med fokus på community-delen. En version 2, der også rummer biblioteks-funktionalitet, var klar i juni, og med udgangspunkt i en tillægsbevilling fra DDB er sitet herefter videreudviklet med fokus på udvidelse af community-funktionen, widgets, kampagnefunktionalitet mv.

Biblo er udviklet med ny teknologi, og den del, der benytter den nationale infrastruktur, er baseret på Den åbne platform (se afsnittet It-udvikling).

Palles Gavebod-arbejdet med kampagner er fortsat i Biblo-regi. I 2016 har det drejet sig om 'Styr din hjerne' i samarbejde med Forskningens døgn, 'Vild med film' i samarbejde med Buster Filmfestival, 'Tegn Verden' i samarbejde med Unicef og 'Byg et eventyr', ligesom 'Sommerbogen' igen i 2016 blev en succes med mere end 13.000 anmeldelser – lidt flere end i 2015.

Som noget nyt har Biblo også materialer fra eReolens nye site til børn, eReolen Go, som i en testperiode benytter UNI-login ligesom Biblo. Det betyder, at en bruger kan søge sig frem til et materiale på Biblo og via et link låne det hos eReolen Go uden at logge ind igen.

INTEGRA OG ARTESIS

I forbindelse med udfasning af Integra har fem af professionshøjskolerne valgt at skifte bibliotekssystem, hvor det som en del af aftalegrundlaget indgår, at de fortsætter med formidlingsplatformen Artesis.

KURSER

Også i 2016 har vi udviklet nye kurser inden for DBC's produktområder. Eksempelvis et søgekursus i Fælles Bibliotekssystem, der også er efterspurgt i det kommende år. Kurset har været afholdt både som et DBC-kursus og inden for samarbejdet med centralbibliotekerne og er desuden afholdt som rekvireret kursus for et antal biblioteker.

Kurset 'bibliotek.dk og betjening af gymnasieelever' har været en stor succes og har været afholdt otte gange inden for centralbibliotekssamarbejdet i Gentofte, Herning, Aalborg og Vejle.

Samarbejdet med Referencefaggruppen er fortsat i 2016, og der har været afholdt et par kurser om databrønden målrettet denne faggruppes behov.

BRUGERDREVET INNOVATION

Et innovationsprogram, som vi satte i gang i 2016, har resulteret i ideer til koncepter, der kan øge bibliotekernes synlighed for digitale informations- og kulturforbrugere, og som nu stilles til rådighed for fællesskabet.

DBC har i 2016 påbegyndt en brugerdrevet innovationsproces med arbejdstitlen Informationsadfærd 2020. Formålet er at give vores bidrag til, at bibliotekerne også i de kommende år vil blive oplevet som en synlig, relevant og gennemslagskraftig kilde til oplysning og oplevelse, navnlig hos målgrupper, hvor et digitalt informations- og kulturforbrug udgør den væsentligste vej til interaktion med bibliotekerne.

Den viden og indsigt om borgernes informationsadfærd og brug af digitale medier, som er skabt i løbet af året, ligger i tråd med erkendelser, mange biblioteker også har gjort sig: Den inspirerende, sociale, nærværende og personlige oplevelse, brugerne har af det fysiske bibliotek, er især i de unges digitale medieforbrug overtaget af globale giganter som Amazon, Facebook, Google, Spotify og andre kommercielle tilbud.

Som led i Informationsadfærd 2020 er gjort en indsats for at finde svar på udfordringen. På baggrund af både kvalitativ og kvantitativ research er udarbejdet en række koncepter for nye digitale biblioteksoplevelser, som er designet til at understøtte brugernes faktiske informationsbehov og -adfærd.

DBC ønsker i de kommende år at stille viden og idéer til rådighed for alle ved at indgå i et innovativt fællesskab i sektoren om fælles vision og løsninger. Målet er, at brugerne oplever biblioteket som en stærk og synlig aktør på de digitale platforme, og at den nationale infrastruktur effektivt understøtter bibliotekernes formidlingsindsats.

De første skridt til konkrete løsninger tages i 2017, hvor ambitionen er at designe og afprøve flere konkrete løsninger i partnerskab med biblioteker, DDB og andre aktører.

DBC ønsker at indgå partnerskaber med biblioteker og andre aktører på baggrund af de erkendelser og konceptideer, der er kommet ud af innovationsindsatsen i 2016.

DIALOG

Når vi udvikler produkter og ydelser til biblioteksfællesskabet, er det afgørende for os at have viden om bibliotekernes behov og den økonomiske og politiske virkelighed, de møder.

KUNDESERVICE

DBC's kundeservice har i løbet af året håndteret lidt mere end 10.000 henvendelser fra biblioteker og slutbrugere om vores produkter.

DDB opsagde i foråret 2016 aftalen om, at DBC fungerer som Single Point of Contact om produkter i den nationale infrastruktur samt Fælles Bibliotekssystem. DDB og DBC er i forhandling om en revideret aftale, der vil komme til at omfatte flere produkter end hidtil.

BIBLIOTEKER

Vi mødes løbende med biblioteksledere og andre biblioteksprofessionelle for at holde os ajour med ønsker og behov og sikre, at alle bibliotekstypers interesser varetages i den fælles biblioteksudvikling. Samtidig fortæller vi gerne om DBC's økonomi og prioriteringer. Et tilbud om dette er sendt til de seks centralbiblioteker.

Emnet for DBC's udstilling på Bibliotekspolitisk Topmøde i 2016 var data science i bibliotekerne, som vi også afholdt en workshop om. Her ses Esben Fjord fra Gladsaxe Bibliotekerne i samtale med DBC's Bo Weymann.

Ida Jensen, kandidat fra Det Informationsvidenskabelige Akademi ved Københavns Universitets afdeling i Aalborg, vandt DBC-prisen Informationsvidenskab 2016 for specialet 'Folkebiblioteket 3.0 som samarbejdspartner og netværksfacilitator'

En række udvalg med repræsentanter for bibliotekerne rådgiver om selektion, registrering og produktudvikling, og vi benytter også andre metoder til at få input til faglige beslutninger og udvikling af vores service til bibliotekerne:

På profblog.bibliotek.dk spørger vi biblioteksansatte til råds om alt fra katalogisering af nye materialetyper, over visning af poster til behov i forbindelse med DK5-klassifikationssystemet.

På musikområdet benytter bibliotekarer fra hele landet flittigt Facebook-gruppen DBC Musik til at komme med ønsker til, hvad vi skal katalogisere, lige som vi stiller spørgsmål den anden vej. I 2016 holdt vi desuden for tredje år i træk temadag for musikbibliotekarer med faglige indlæg, diskussion og netværk.

I løbet af året har vi haft frugtbare samtaler gennem vores deltagelse ved Danmarks Biblioteksforenings og Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbibliotekers årsmøder samt vores udstillinger på Danmarks Læringsfestival, Skolemessen og Bogforum.

En undersøgelse af bladet #dbc, som DBC siden 2015 har udgivet med biblioteksprofessionelle som målgruppe, viste tilfredshed med artikler og formidling

Jakob Rindum Danelund, cand.psych. fra Københavns Universitet, vandt DBC Specialeprisen 2016 for specialet 'På vej mod en it-psykologi'.

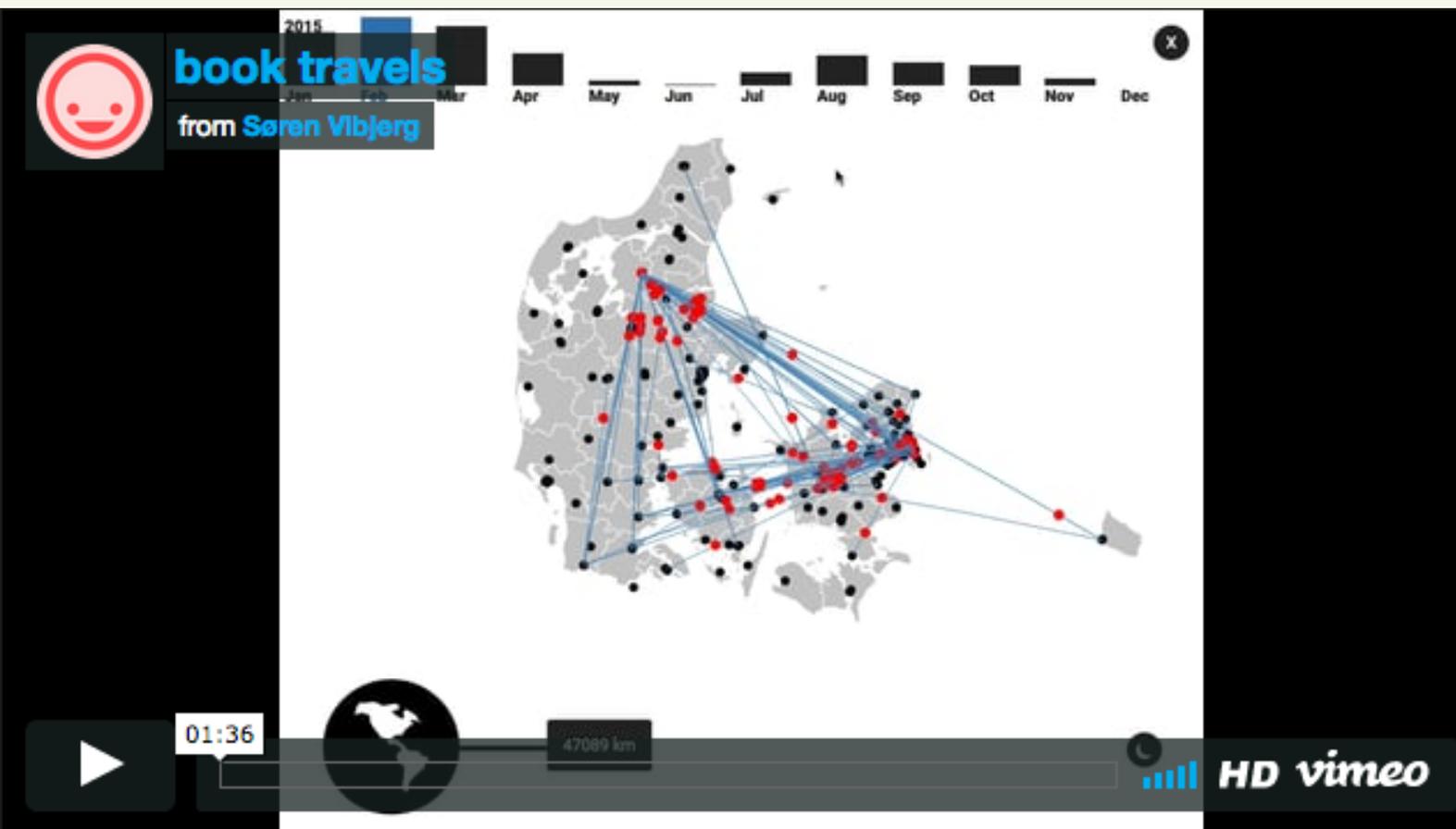
og giver grundlag for at fortsætte udgivelsen i 2017. Bladet sendes i trykt form til folkebibliotekerne til omdeling blandt de ansatte og findes som pdf på www.dbc.dk.

UDDANNELSESINSTITUTIONER

En række særlige kompetencer, ikke mindst på det bibliografiske område, er koncentreret hos DBC. For at dele vores viden tilbyder vi gratis gæsteforelæsninger på relevante undervisningsinstitutioner.

I 2016 har vi holdt oplæg for studerende ved Syddansk Universitet i Kolding og Det Informationsvidenskabelige Akademi (Københavns Universitet) i Aalborg og København om brugerundersøgelser, metadata, bibliografisk udvikling og emneindeksering.

For at styrke interessen for biblioteksområdet og DBC's virkefelt uddeler vi årligt to specialepriser. DBC-prisen, som uddeles blandt 12-tals-specialer fra Det Informationsvidenskabelige Akademi ved Københavns Universitet gik til et speciale om udvikling af fremtidens folkebibliotek, og DBC Specialeprisen, der henvender sig til en bredere række af uddannelser, belønnede et speciale om it-psykologi.

Ved at koble 1,7 mio. fjernlånsdata med data om bibliotekernes geografiske placering og metadata om bøger, lavede DBC's udvikler Søren Vibjerg ved Hack4dk prototypen Book Travel, der kan udregne bøgernes rejseaktivitet og visualisere deres bevægelse hen over Danmarkskortet.

KULTURHACKERE

Medarbejdere fra DBC deltog sammen med flere end 100 andre programmører, designere og webudviklere i begivenheden Hack4dk i Slots- og Kulturstyrelsen i september, hvor der hen over en weekend blev leget og eksperimenteret med data fra en række kulturinstitutioner.

DBC stillede blandt andet metadata om biblioteker og materialer til rådighed, samt data om udlån og adfærd på bibliotek.dk og Filmstriben. Bibliotekernes data var populære og kom i spil i flere forskellige projekter.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY (CSR)

DBC's arbejde med CSR bygger på bevidstheden om, at vi er en samfundsejet virksomhed, hvis rolle er at bidrage til det biblioteksvæsen, vi er en del af.

MÅLSÆTNINGER

CSR-arbejdet understøtter DBC's strategi og forretningsmål og har følgende målsætninger:

- DBC skal være en attraktiv arbejdsplads for nuværende og potentielle medarbejdere, ved at vi til stadighed vedligeholder og udvikler de måder, vi varetager den sociale ansvarlighed på.
- Vi opbygger social kapital i form af engagement, arbejdsglæde og fleksibilitet ved at praktisere en velafbalanceret og socialt ansvarlig personalepolitik.
- Eksisterende og potentielle medarbejdere, kunder, partnere, ejere og det omkringliggende samfund skal vide, at vi er en ansvarlig virksomhed.

ARBEJDSMILJØ OG SUNDHED

I 2016 har arbejdsmiljøudvalget ikke haft væsentlige sager om fysisk eller psykisk arbejdsmiljø, og der har ikke været sygemeldinger som følge af arbejdsrelaterede forhold, herunder stress.

Med et gennemsnit i 2016 på 5,8 sygedage pr. medarbejder (langtidssyge ikke medregnet) er sygefraværet i 2016 fortsat på samme lave niveau som i 2015. Samtidig er antallet af langtidssygemeldinger faldet.

15 medarbejdere har i 2016 valgt at deltage i den årlige gennemgang af stol, bord, siddestilling, lys mv. for at forebygge skader som følge af stillesiddende arbejde.

MEDARBEJDERUDVIKLING

I 2016 brugte vi 4.700 timer på ekstern uddannelse og kompetenceudvikling i form af masteruddannelse, netværk, konferencer og lignende. Det svarer til næsten fire dage pr. medarbejder i gennemsnit.

KULTURELLE AKTIVITETER

81 % af medarbejderne er medlem af personaleforeningen, der arrangerer udflugter af kulturel karakter, juletræsfest, skitur mm. Og DBC's 25 års fødselsdagsfest og den traditionelle julefrokost var i 2016 anledninger til at komme hinanden ved på tværs af afdelinger.

MILJØ

Forbruget af el, varme og vand har været en smule højere end i 2015 men er dog samlet set faldet gennem de seneste år, hvor mængden af affald samtidig er reduceret.

LÆS MERE

Ledelsen og repræsentanter for de faglige medarbejdergrupper varetager i samarbejde DBC's arbejde med socialt og samfundsmæssigt ansvar. En årlig CSR-rapport er synliggørelsen af dette arbejde.

ØKONOMISKE NØGLETAL

Resultatet for 2016 er på 3,7 mio. kr., og der er sket omkostningstilpasninger for at imødegå en forventet nedgang i omsætningen i de kommende år.

DBC udvikler løbende sine ydelser ud fra bibliotekernes ønsker og krav og har ikke mindst fokus på et fornuftigt forhold mellem pris og kvalitet.

Et af resultaterne af denne tankegang er, at vi satte prisen ned på Danbib for 2016 med 6 % og igen i 2017 reducerer priserne, sådan at bibliotekskatalogiseringen bliver 7 % billigere.

Den fælles solidariske finansieringstankegang, der alle årene har præget samarbejdet med bibliotekerne, vil fortsat være bærende i de kommende år.

Som følge af bl.a. nye teknologier og Fælles Biblioteks-system bortfalder en række af de ydelser, DBC leverer i dag. Kombineret med det øgede pres på økonomien i bibliotekssektoren forventer DBC i de kommende år en omsætningsnedgang samt stigende krav til levering af flere og bedre ydelser, uden at dette forøger omkostningerne for bibliotekerne. Opfyldelsen af dette vil DBC være fokuseret på at kunne opnå.

OVERSKRIFTER FOR REGNSKABET 2016

- Udviklingen har været tilfredsstillende, og der er sket omkostningstilpasninger for at imødegå såvel årets omsætningsnedgang som forventningerne til fremtidig vigende omsætning.
- Udsigten for 2017 er et acceptabelt resultat, der dog vil ligge noget under 2016.
- Omsætningen har som forventet være faldende grundet udfasning af produkter og prisnedsættelser.
- Afkast på egenkapitalen er faldet til 7,9 % men er fortsat på et niveau, der er acceptabelt for ejerne.
- Omkostningerne er faldende og tilpasset den forventede omsætningstilbagegang.
- Årets resultat efter skat på 3,7 mio. kr. giver en overskudsgrad på 3,6 % og et afkast på egenkapitalen på 7,9 %.
- Soliditeten er med 63,6 % på niveau med 2015.
- Pengestrømsopgørelsen udviser fortsat en positiv udvikling og er med 25,8 mio. kr. i likvider ultimo 2016 på et historisk højt niveau.

SELSKABETS HOVED- OG NØGLETAL

	2012	2013	2014	2015	2016
Hovedtal i tusinde kr.					
Nettoomsætning	154.626	156.552	153.660	159.279	154.565
Bruttoresultat	111.886	110.773	111.144	111.915	110.039
Personaleomkostninger	94.842	96.183	95.957	93.736	97.414
Driftsresultat	6.564	5.308	6.015	9.181	5.497
Resultat af finansielle poster	881	79	-16	-52	1
Årets resultat	5.145	3.545	3.935	6.372	3.669
Balancesum	61.861	63.680	66.049	68.635	75.639
Investering i materielle anlægsaktiver	8.846	6.432	4.873	3.854	3.575
Egenkapital	30.566	34.111	38.046	44.418	48.087
Gennemsnit antal årsværk	160	161	157	152	150
Nøgletal					
Bruttomargin	72,4 %	70,8 %	72,3 %	70,3 %	71,2 %
Egenkapitalens forrentning	18,4 %	11,0 %	10,9 %	15,5 %	7,9 %
Soliditetsgrad	49,4 %	53,6 %	57,6 %	64,7 %	63,6 %
Overskudsgrad	4,2 %	3,4 %	3,9 %	5,8 %	3,6 %
Personaleomkostninger (andel af omsætning)	61,3 %	61,4 %	62,4 %	58,9 %	63,0 %

STATISTIK PÅ KERNEOMRÅDER

NATIONALBIBLIOGRAFISK PRODUKTION

Nationalbibliografi (vægtede registreringer)	2014	2015	2016
Dansk Bogfortegnelse*, fysiske materialer (inkl. multimedier)	18.215	17.511	17.990
Dansk Bogfortegnelse*, online materialer (inkl. multimedier og kopikatalogiseringer)	5.909	7.603	11.555
Dansk Artikelindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	14.849	15.385	14.653
Dansk Billedfortegnelse (inkl. film online)	8.395	6.368	6.075
Danske Musikoptagelser (inkl. musik online)	2.220	1.946	1.743
Dansk Lydfortegnelse (inkl. lyd online)	1.673	1.816	1.971
Dansk Anmeldelsesindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	1.671	1.631	1.533
Musikanmeldelser	365	326	238
Vægtede registreringer i alt	53.297	52.586	55.758

I henhold til nationalbibliografiaftalen skal DBC levere mindst 45.500 vægtede registreringer om året.

En bog har vægten 1. Vægte for øvrige materialetyper er fastsat ud fra, hvor lang tid de tager at registrere – typisk er vægten under 1, hvilket vil sige, at det faktiske antal registreringer er højere end det vægtede antal.

* Grønlandsk Bogfortegnelse er inkluderet i Dansk Bogfortegnelse.

DANBIB

Antal poster i Danbib	2014	2015	2016
Poster (mio.)	36,3	36,2	36,9
Bestillinger (mio.)	1,8	1,9	1,9

BIBLIOTEK.DK

Antal poster i bibliotek.dk	2014	2015	2016
Poster (mio.)	14,1	13,5	13,7
Besøg (mio.)	3,0*	3,4	3,9
Bestillinger i alt (mio.)	1,4	1,6	1,6
– heraf fjernlån (mio.)	1,0	1,1	1,2
– heraf automatiserede fjernlån	65,5 %	68,7 %	68,5 %

* Der kan mangle data for 3. kvartal 2014 på grund af skift til nyt statistikopsamlingsværktøj.

